

15letni vajenec poveril 40.000 Din. V petek popoldne se je dogodila v Ljubljani poverba večjega obsega, in kar je najbolj zanimivo, je to, da je poverba izvršil mlad trgovski vajenec, star še niti ne celih 15 let. V petek ob 9. uri popoldne je poslala neka ljubljanska veletrgovina svojega vajenca Ferdinanda Gabrijan, stanujočega Pod Rožnikom, z svoto 40.000 Din, ki naj bi jo vplačal pri Ljubljanski kreditni banki. Fant je denar vzel in — izginil z njim neznanokam. Kakor se sumi, je fant pobegnil najbrže na Dolenjsko, kjer so mu razmere znane. Ferdinand Gabrijan je rojen dne 17. avgusta 1912 v Ljubljani. Dečko je za svoja leta precej visoke postave, podolgastega obraza, svetlih, kostanjevih las in modrih oči. Po gornjem delu obraza ima več izpuščajev. Obleden je v svetlo obleko in nosi sive platnene čevlje, vendar pa si je gotovo kupil novo obleko in čevlje. Kakor so pozneje ugotovili, se je dečko takoj, ko je denar prejel, zglasil pri svojem prijatelju L. M. na Prulah, nakar sta oba skupaj pobegnili. Gabrijan se je večkrat izrazil, da čim dobi v roke kako večjo svoto denarja, prične »novo življenje«.

Brat brata! Posestnik Kunc iz Gore pri Leskovcu ima dva sina. Pretekli terek je eden teh sinov do poznega jutra ostal z doma. Ob 3. uri je prišel domov. Prišel se je spidir. Kakor se pripoveduje, je mlajši brat, ki je pa zelo soliden in priden, svaril svojega brata in ga prosil, da naj se umiri. Ta je pa v odgovor pograbil sekuro ter brata precej hudo ranil v roko. V tej stiski pograbi ranjeni brat nož ter ga zasadi svojemu bratu tako nesrečno v srce, da je bil le-ta takoj mrtev. Zalostni in nesrečni oče je takoj, ko se je zdanilo, spremlil sina na orožniško postajo v Krško in ga izročil orožnikom. Sodišče bo končno odločilo, če je bil silobran ali ne.

Smrt pod tramvajem. Na binkošno nedeljo se je dogodila v Zagrebu težka nesreča, ki je zahtevala smrt mladega 10letnega birmanca. Iz Ljubljane je pripeljal dr. Berce v Zagreb svojega 10letnega sinčka k birmi. Po birmanju je deček sam odšel iz hotela na ulico. V veliki gnječi, ki je vladala na ulici, se ni mogel izogniti tramvaju, ki je pridrvel nasproti. Voz je dečka podrl ter ga popolnoma razmesaril. Ko so voz ustavili, je bilo že prepozno in mladega birmanca so izvlekli mrtvega izpod koles.

Samoumor nadučitelja. Dne 6. t. m. je priredil pevski osek izobraževalnega društva na Čatežu ob Savi v Leskovcu pri Krškem pevski koncert v korist spomenika padlim vojakom. Koncert bi se moral pričeti ob treh popoldan. Tamkajšnji g. nadučitelj je bil določen za slavnostnega govornika. S svojim govorom naj bi tudi otvoril koncert. Ker ga še ni bilo, se napoti k njemu njegov prijatelj, da ga opozori, da je čas, da se prične koncert. Dobi ga v sobi. Takoj se napoti po stopnicah in se še razgovarja med potjo. Ko prideta na zadnjo stopnico, potegne nadučitelj nenadoma iz žepa revolver in se ustrelji v glavo. Kroglja je celo njegovega prijatelja oplazila. G. nadučitelj se je takoj zgrudil in dr. Murgelj, ki je takoj prihitel na kraj nesreče, je mogel konstatirati le smrt.

Lakota v Hercegovini traja dalje. Vladna pomoč prihaja počasi ter je prav malenkostna. Za gladujoče Hercegovince se zbirajo po celi Hrvatski prostovoljni prispevki in s temi se je dosedaj dalo omiliti najhujšo bedo. Mnoge hrvatske obitelji so vzele na prehrano sestradano hercegovinsko deco. Zagrebški oblastni odbor je kupil 20 vagonov koruze ter jo poslal v Hercegovino. Hercegovci so se tega daru silno razveselili, toda njihovo veselje je bilo preneglo. Kakor znano, so v zagrebškem oblastnem odboru sami radičevci in načeljuje mu sam Radič. Vagone koruze so poslali v Mostar voditelju hercegovinskih radičevcev, ki je koruzo prepustil radičevski banki. Ta sedaj koruzo prodaje po 2 Din kg, dasiravno je bilo prvotno obljubljeno, da se bo koruza delila zastoj. Radičevci dalje dajejo koruzo samo svojim pristašem in ti zopet delajo s tem dobro kupčijo, ker prodajajo koruzo naprej. Sestradani seljaki za-

stavljajo za vrečo koruze celo posestvo, samo da si ohranijo bedno življenje. Radičevska človekoljubnost je v resnici samo izkoriščanje. Radičevskega načina pomaganja so se lotili tudi radikali, ki delijo pomoč samo svojim pristašem. Če se bo tako poskušalo preganjati lakoto, potem — gorje ubogim in sestradanim Hercegovcem!

Kako je v Macedoniji? Zadnje čase se zelo malo piše o raznih komičnih napadih v Macedoniji, dočim je bilo še pred par leti časopisje polno samih krvavih novic iz te pokrajine. Vendar v Macedoniji še sedaj ni mirno. Na meji proti Bolgariji, Albaniji in Grčiji se vršijo neprestani spopadi med našimi stražniki. O teh bojih bi znali marsikaj povedati naši slovenski fantje-orožniki, ki se nahajajo v velikem številu v Macedoniji. Komiti skušajo neprestano iz Bolgarije in Albanije vdreti v notranjost Macedonije, da bi tam ropali ter potem s plenom obloženi zopet izginili preko meje. Ob meji so goste orožniške postaje, zvezane s telefonom, patrolje noč in dan stražijo vse prehode in tako je razbojnikom zelo težko, preplaziti se preko zastražene obmejne črte. Vendar je kljub temu mnogo slučajev, da se posreči roparjem prehod in potem jih je težko dobiti v pest. Te dni je bil izvršen drzen napad na vlak, ki vozi iz Skoplja v Veles. Na progo so položili peklenški stroj, ki je eksplodiral pod lokomotivo osebnega vlaka. Najbrže so hoteli pognati lokomotivo v zrak ter vreči vlak iz tira. Vendar se jim namera ni posrečila, ker je bil naboj preslab. Vsekakor je ta drzni napad dokaz, da se še dolgo ne bode posrečilo urediti v Macedoniji varnostne razmere tako, kakor so v drugih krajih naše države.

Zopet nov polet iz Amerike v Evropo. Nedavno je priletel mladi Amerikanez Lindbergh iz Newjorka v Pariz. Celi svet je bil takrat navdušen in polet so slavili kot eden najvažnejših dogodkov v svetovni zgodovini. Sedaj pa je že zopet drugi Amerikanez preletel Ocean. Letalec Chamberlain se je dvignil v družbi Levinea dne 4. junija ob 6. uri in 5 minut v Newjorku z letalom »Miss Columbia«. Ob 2. uri naslednjega jutra je letel že nad Angleško. Njegov cilj je bil Berlin, kjer ga je pričakovala na letališču stotisočglava množica. Nad Nemčijo se je pojavil še istega dne ponoči, vsled silno slabega vremena, megle in dežja pa je izgubil smer ter pristal mesto v Berlinu v mali vasi na Saškem. Letalca sta celo progo preletela brez nezgode ter sta pristala popolnoma čila in zdrava. Proga, katero sta preletela, je mnogo daljša, nego razdalja, katero je napravil Lindbergh. Chamberlainov polet je zopet ogromne važnosti, ker je dokazal, da ni polet preko Oceana samo srečno naključje, ki je omogočeno enemu izmed tisočerihih, ampak da ta razdalja pri modernih letalnih strojih ne igra nobene vloge. Kmalu bodo postali poleti preko morja v Ameriko nekaj vsakdanjega. V dobrih 30 urah bo potnik priletel iz Evrope v Ameriko, dočim je rabil za isto razdalje dosedaj na najhitrejših parnikih 5—6 dni.

Kraljica banditov. Oikaška policija je aretirala te dni Marijo Glyn, kraljico banditov »volčje tolpe«. Z njo vred sta bila aretirani dve njeni prijateljici in 11 mladeničev, članov te tolpe. Banditska tolpa ima na vesti 243 zločinov, med njim dva umora. Kraljica banditov je 17letna rdečelasa frklja. Priznala je, da je sodelovala pri desetih roparskih napadih.

Dijaška kuhinja v Mariboru je sprejela v majniku te-le podpore: g. Liplin Franc v Gajovcih 107 Din; g. dr. V. Rapotec, odvetnik, poravnina 50 Din; posojilnica v Framu 100 Din; g. Jakob Kovačič, učitelj v p. pri Sv. Trojici 20 Din; neimenovan pri Kapeli 200 Din; svatje na gostiji Leb-Kure v Kapli 140 Din; Habjanič-Hartman v Lešnici 120 Din; Kranjc-Marovt v Mozirju 70 Din. Vsem plemenitim darovalcem; Bog plati! — V tekočem šolskem letu je društvo porabilo okoli 120.000 Din za hrano revnih dijakov, torej svoto, ki jo je silno težko zbrati po tisočakah in stotakah. Zato se obrača odbor na vse prijatelje tednega dijaštva, zlasti na nekdanje podpirance, da opozorijo svoje

popoldan ob 3. uri po večernicah v Društvenem domu pri Zohrerju Medvedovo ljudsko igro »Stari in mladi«. V slučaju slabega vremena ponovi isto oziroma preloži na dne 16. junija na Telovo istotako po večernicah. Sodeluje društveni pevski in tamburaški zbor. Prijatelji našega društva in poštene zabave, pridite v obilnem številu.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Tudi pri nas smo se dostojno spominjali desetletnice majniške deklaracije. Dekliška zveza je na poučnem shodu binkošno nedeljo poseben govor posvetila pomenu majniške deklaracije. Binkošni ponedeljek pa je naš orloški osek s posebno prireditvijo proslavil znamenito desetletnico. Po večernicah so domačini, Negovčani in Trojčani napolnili našo dvorano do zadnjega kotička. Mešani zbor je zapel »Pesem Slovenske straže«, na to je domači č. g. župnik v iskrenih besedah razložil mnogoštevilnim poslušalcem, kako se je nam Slovencem godilo pod Avstrijo, kaj je majniška deklaracija, kdo se je največ trudil za nje izvršitev in kakšen sad nam je rodila. Končno nas je pozval, da bodimo srčno hvaležni Bogu, ki je čuval in branil in osrčeval naše voditelje, da so nam srečno ustvarili novo svobodno jugoslovansko državo, v kateri hočemo vedno biti najzvestejši državljani. Sedaj je zadonela po dvorani naša večnolepa himna »Lepa naša domovina«, Orli in Orlice pa so nam na to predstavljali tridejansko igro »Na dan sodbe« tako iskreno, da je bil marsikdo ganjen do solz. To je bila prireditev, ki je najblaje vplivala na naša srca. Dobra mladina, hvala ti za njo! — Čujemo, da v kratkem obhaja tukajšnja mladeniška Marijina družba petindvajsetletnico svojega obstanka posebno slovesno v cerkvi in v dvorani. Seveda pridemo na to slavnost domačini in sosedje.

Akademija pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Telovadno društvo Orel vabi na veliko akademijo z obširnimi sporedom, ki se vrši dne 19. junija po večernicah v dvorani g. Pergerja. Telovadbo spremlja godba in petje. To bode obnem naša proslava desetletnice majniške deklaracije, pri kateri je odlično sodeloval naš rojak g. dr. Korošec.

Zgor. Ponikva. Katoliško Prosvetno društvo »Slomšek« na Zg. Ponikvi priredi v nedeljo, dne 12. t. m. ljudsko igro »Revček Andrejček« v petih dejanjih. Pred igro zapoje domače pevsko društvo par narodnih pesmi. Društvo v ljudno vabi vse iz domače kot iz sosednih župnij, da se udeleže imenovane igre, za katero se pridno pripravlja.

znance na naše društvo. Brez prihrankov, brez premoženja, nega negovanja spada tudi skrb, da se prepreči nastanek teh bolezni ter da se sredstvo uporabi v zaščitno svrhu. Potrebno je, da se »Posterizan« nahaja v vsaki hiši in kopalnici, ker nas modrost starega veka uči, da je bolezen lažje preprečiti nego jo ozdraviti. bo prihodnje šolsko leto za naše dijaštvo težko.

Eden izvor človeškega trpljenja in muke je pojava, da v najskrajnem delu črevesa nastanejo vnetja, katero povzročijo črevesne bakterije. Ta bolezen se da samo tedaj odstraniti, ako se uporablja specifično sredstvo »Posterizan«. Takoj se pojavljajo znaki za ozdravljenje in bolezen se obrača na bolje. V delokrog moderne higijene in teles-

Gospodarstvo.

NEVARNOST GROZDNEGA MOLJA.

Grozdni molj ali grozdni sukač (Heu- u. Sauerwurm) se pojavlja v naših vinogradih v vedno večji meri ter v zadnjem času že ogrožava obstoj naših vinogradov sploh. Tudi letos se je pojavil v znatni množini in vinogradniki so prisiljeni z vsemi razpoložljivimi sredstvi boriti se zoper tega svojega največjega neprijatelja. Obširnejše o tem škodljivcu piše v svoji knjigi »Grozdni sukač« ravnatelj srednje vinarske šole v Mariboru g. Andrej Žmavec. Le glede obrambnih sredstev bi bilo treba opozoriti naše vinogradnike na najnovejše pridobitve na tem polju.

Do nedavno so vinogradniki mislili, da se, ako škropijo vinograde z modro galico, zavarujejo zoper vse bolezni in škodljivce. Pozneje so uvideli, da je to mnenje napačno ter da se proti raznim boleznim in škodljivcem morajo boriti z raznimi sredstvi. Nobeno zdravilo ne pomaga zoper vse bolezni! Tudi proti grozdnemu molju ostane škropljenje z modro galico brez vsakega uspeha. Proti temu insektu delujejo uspešno le ona sredstva za škropljenje, ki vsebujejo strup arzenik, to so razni arzenovi izdelki. Lansko leto so se uporabljali arzenovi preparati za škropljenje zoper grozdnega molja v Banatu, na Ogrskem in v Avstriji z najboljšim uspehom. Posebno so se obnesli arzenovi preparati tvornice Kaštel v Karlovcu in sicer: »Arsola« in »Moleks«.

Proti grozdnemu molju moramo začeti takoj, ko se pojavi, brezobziren boj, ker bi sicer bil pozneje ves trud zastonj. Najprej se je treba poslužiti Arsole, katero primesto modri galici in sicer potrebujemo: za prvo škropljenje (sredi maja ali še prej) 1 kg modre galice, 1 in pol kg sveže gašenega apna in 30 dkg Arsole na 100 l vode; za drugo škropljenje (tik pred cvetom) 1 in pol kg modre galice, 6 in pol kg apna in 30—40 dkg Arsole na 100 l vode. Ko trta cvete, neobhodno potrebno je prašiti z praškom Moleks ter je posebno vse cvete treba dobro zaprašiti. To prašenje moramo v slučaju, da so se pojavili črvčki v veliki množini, takoj po cvetu še enkrat ponoviti. Škropljenje je po potrebi še enkrat ali dvakrat ponoviti in sicer si pripravimo mešanico vedno kot za drugo škropljenje; koncem julija je treba tudi mlado grozdje zaprašiti z praškom Moleks. Od avgusta dalje ni potrebno nobeno prašenje in škropljenje z Moleksom, odnosno Arsolom več, dasi eventualno še škropimo proti peronospori in oidiumu z drugimi sredstvi. Ako na ta način upotrebujemo v boju zoper grozdnega molja Arsolu in Moleks, moremo biti sigurni, da bomo v tem boju zoper največjega škodljivca naših vinogradov ostali zmagovalci na celi črti.

Arsole in Moleks je najbolje naročiti naravnost iz tovarne Kaštel d. d., Karlovac, najbolj skupno v večjih količinah, ker tedaj da tvornica nekaj popusta. Vsaki pošiljatelj je priloženo natančno navodilo za uporabo. Tvornica Kaštel je najpopolnejša te vrste v naši državi ter izdeluje tudi razne druge preparate za obrambo naših kulturnih rastlin zoper razne bolezni in škodljivi mrčes. Pred vsem

reševalkam in reševalcem lepo zahvaljujemo! Pravilna rešitev je ta-le: Krčmarica je skuhala 81 jajc. Prvi potnik jih je razdelil na tri dele po 27, eno tretjino jih je pojedel, pa jih je ostalo 54. Drugi potnik je teh 54 razdelil na tri dele po 18, en del pojedel, ostalo jih je 36. Tretji potnik je teh 36 razdelil na tri dele, pojedel jih je 12, ostalo jih je 24. Zjutraj so si teh 24 jajc razdelili, da jih je vsak še osem dobil.

Poceni vino (Nova uganka, poslala jo je A. D. iz Polzele.) K nekemu gostilničarju pridejo (bilo je to še pred vojno) trije gostje in izpijejo 8 litrov vina, vsak liter po drugo ceni: 1 l po 18 K, 1 l po 27 K, 1 l po 36 K, 1 l po 45 K, 1 l po 54 K, 1 l po 65 K, 1 l po 72 K, 1 l po 81 K. Ko vpraša za račun, reče gostilničar, da jim da še enkrat toliko vina zastoj, ako mu za teh 8 litrov napravijo račun, da pride na vsakega komaj 3 K. Kako so to izračunali?

Koliko čevljev? Svetniki trije, tri svetnice, gospod kaplan iz Podgorice, pa stari Kimavec iz Zleba, koliko čevljev jim je treba?

»Zbiksano« klobuk. Jurček je prišel z očetom prvokrat v mesto, pa je videl imeniten pogreb. V vrstah so šli črno oblečeni gospodje s svetlimi cilindri na glavi. To mu je zelo ugajalo in je rekel očetu: »Poglejte, oče, tu v mestu pa ne »zbiksajo« samo škornjev, ampak tudi klobuke!«

Goljufan jud. Rokodelec brez službe in jud sta šla v najhujši vročini po cesti. Postala sta žejna in sta stila v gostilno. Rokodelec je prosil juda, ki si je ogledoval njegov dežni plašč, naj mu posodi 10 Din, da mu plašč zastavi, ker sicer ne more plačati, v mestu pa mu bo vrnil denar. Jud je upal, da bo dobil dežni plašč za 10 Din in je to seveda rad napravil, poleg tega pa zadel dežni plašč na svoje rame. Ko sta prišla do mesta, je rokodelec potegnul iz žepa 10 Din in vzel plašč nazaj, judu pa se je zahvalil, da mu je pomagal v vročini plašč nesti.

Za razvedrilo.

Rešitev uganke »Z Jurskega vrha«. Prejeli smo več rešitev, med temi večina ugodno rešenih. Za zanimanje se

Širite Slov. Gospodarja!

bi bilo omeniti Sullarol, katerega primešamo modri galici in si s tem prištedimo prašenje z žveplom proti oidiumu. Kaštelovi preparati so preizkušeni, cenejši nego podobni inozemski ter večinoma tudi bolj in zanesljivejši. Ker pa tvornica obstoji šele par let, so njeni preparati, žal, našim kmetovalcem še premalo znani.

POUK O ZNAMENJIH IN BISTVU NALEZLJIVIH BOLEZNI ČEBELNE ZALEGE.

Nalezljive bolezni čebelne zalege so v zmislu še veljavne naredbe bivšega avstrijskega ministrstva za kmetijstvo, v sporazumu z ministrstvi za notranje zadeve, pravosodje, finance, trgovino in železnice z dne 18. jul. 1914, drž. zak. št. 203, obolenosti, ki so združene zlasti pod imenom gniloba in katere se nazivljejo tudi gniloba zalege, kužna bolezen zalege, čebelna kuga, kislá zalega itd. ter trda zalega. Vse te bolezni povzročajo obširno odmiranje čebelnih ličink in bub z značilnimi pojavi. Pri boleznih gnilobe postanejo ličinke in bube rumenkaste, sčasoma umazano-rumene, svetlo kavasto-rjave in končno temnorjave ter se scvrknejo. Njihova goslost postane kašasta ali sluzasta ali vlažna in se vleče kakor nit. Končno se posuši v temnorjave ali rumenorjave skorje, ki se držijo kakor skorlup v podobni jeziki na spodnji podolžni strani celice ali pa tvorijo tam okroglasto, odnosno srpasto lusko. Ako odmrje že pokrita zalega, vpadejo navadno pokrovci in pri najnevarnejši obliki gnilobe nastanejo pogostokrat globoke votline, ki se lesketajo kakor svila. Pogostokrat je opaziti v pokrovcih majhne luknjice. Z odmiranjem posameznih ličink in bub med zdravno zalego nastane neredna, raztresena zalega.

Neredkokrat se opaža gniloba po gnilem, zopernem duhu, ki spominja na gnil mizarški klej, potenje nog itd., vendar se ravno pri hudi obliki gnilobe pogosto pogrša očiten duh ali smrad; pri takoimenovani kislí zalegi imajo iz celice potegnjene ličinke več ali manj ostro kisel duh.

V svrhu preizkušnje satja glede gnilobe je najboljšje, da se prodre z vžigalico v odmrle ličinke in v celice z vpadlimi ali preluknjanimi pokrovci. Ako se drži vžigalice sluznata ali celo zelo vlažna tvarina, ki se vleče kakor nit, je to zanesljivo znamenje hude in nevarne gnilobe.

Pri takoimenovani kislí zalegi se dajo odmrle ličinke nepoškodovane odvzeti iz celice in imajo omenjeni oster duh.

Nadalje je treba preiskati sat, ali je v njem kaj skorlupa, ki je najzanesljivejše znamenje zastarele gnilobe.

Dobro pa je treba razločevati gnilobo od umrle zalege, ki je obdržala svojo obliko, je posivela, postala vijoličasta ali črna in le redkokrat diši po gnilem mesu. Ta bolezen je navadno nastala tako, da so čebele zapustile satje z zalego (prehlajena, črna zalega). Pri tem je po navadi odmrila vsa zalega v kosu sata ali v celem satu, pri gnilobi se pa nahaja odmrila zalega raztresena med zdravno.

Bolezni gnilobe povzročajo neke vrste trosi (bakterije), katerih poznamo sedaj že več. Ličinke se okužijo na ta način, da sprejmejo kralj bolezni s hrano, bolezen se razvije najprej v črevesju. Širi se gniloba na ta način, da se prenesejo dotične bakterije in njihove trajne oblike (triosi), oziroma da se raztrosijo okuženi ostanke zalege, ki vsebujejo veliko množino dotičnih bakterij in njihovih trosov. Navadno se to dogaja s čebelarjevimi rokami in z orodjem, z uporabo okuženega satja, zlasti če se nahajajo v njem ostanke gnilobe, skorlup in obnožina (cvetni prah), nadalje z okuženimi panji in takim čebelarjskim orodjem, ter z okuženim medom, večših po pobežljih (zdivjanih) čebelah in roparicah ter po čebelah brez satja in maticah, ako pridejo neposredno na satje zalege.

Trosi marsikaterih bakterij gnilobe lahko izdrže izsuševanje več nego 20 let in naglo kuhanje, kar je posebno upoštevati pri uporabi starih panjev in okvircev, rabljenega čebelarjskega orodja in ob razkuževanju. — Vosek in med se lahko naredita neškodljiva za okužbo, če se pol ure kuhata v vreli vodi; iz previdnosti pa naj se tudi potem ne uporabljata za narejanje satja in za krmiljenje (pitanje) čebel. Med je seveda za užitek ljudem neškodljiv.

Trda in apnena zalega ste označeni s tem, da se ličinke in bube, ko se scvrknejo, spremene v tvarino, trdo kakor gips (mavec), ki je prevlečena z belim, rumenkastim ali zelenim plesnjevcem. Ker skušajo čebele odmrlo zalego oprstiti na ta način, da odgrizavajo celične stene, je celiče pri satih s trdo zalego pogostokrat popolnoma razgledano. Povzročiteljica trde zalege je plesen (Aspergillus), katere kralj se lahko razprši in ki se loti tudi odraslih čebel; da, zdi se, da ni brez nevarnosti celo za človeka. Zaradi tega je pri delu v panjih s trdo zalego treba prav posebne previdnosti. S čebelami, ki se jih je lotila trda zalega, je ravnati tako kakor z onimi, ki imajo gnilobo.

Po členu 1 ministrske naredbe, ki je navedena v uvodu k temu pouku, je dolžnost čebelarjev in vseh oseb, ki pridejo pri izvrševanju svojega poklica v dotiko s tujimi čebelami, nemudoma naznaniti vsak opazen primer suma ali obstoja opisanih bolezni pristojnemu županstvu, le-to pa okrajnemu glavarstvu.

HMELJSKI ŠKODLJIVCI.

Pridelovanje hmelja se je zadnjih par let silno razširilo v naših krajih in to ne le tam, kjer je bil že prej udomačen, temveč tudi tam, kjer se prej sploh še ni sadil. Vzrok temu so pač le nenavadno visoke hmeljske cene zadnjih par let; hmeljarstvo je brez dvoma danes najrentabilnejša gospodarska panoga, seveda je vprašanje, kako dolgo bo, ker se cene nobenega drugega kmetijskega pridelka tako hitro ne izpreminjajo, kakor ravno hmelj.

Poleg pravilnega obdelovanja hmelja je neobhodno potrebno čuvati ga tudi raznih škodljivcev. Hmeljskih škodljivcev in bolezni sicer ni veliko, ali so zato tem bolj nevarni; omeniti bi bilo predvsem peronosporo, sajavost, rjo, hmeljsko uš (muha aphís), bolho, stenico, rdečega pajka in hmeljskega molja. Proti vsem tem škodljivcem in boleznim se morajo boriti hmeljarji pravočasno, ker — po toči zvoniti je prepozno. Baš ti škodljivci so dvignili cene hmelju: vsaj je lani peronospora uničila polovico svetovnega pridelka! Tudi pri nas se že pojavljajo na hmelju razne bolezni in škodljivci, zlasti peronospora in listna uš, ter

je treba nastopiti z največjo odločnostjo, da se vsako razširjenje takoj prepreči, da ne bodo vse naše nade, vložene v hmelj, zastoj.

Navadno se zoper vsakega škodljivca priporoča drugo obrambno sredstvo, kar je zelo zamudno in seveda tudi drago. Poleg tega n. pr. modra galica, ki se navadno uporablja proti peronospori, letos v Savinjski dolini tudi nima pravega uspeha ter se kljub ponovnemu škropljenju ne morejo izbežati peronospore.

Boj proti rastlinskim škodljivcem in boleznim obstoja v škropljenju z različnimi preparati. V novjšem času se je posrečilo tvornici Kaštel d. d. v Karlovcu sestaviti kombinirano sredstvo »Tutokil«, ki vsebuje vse potrebne snovi za zatiranje posameznih rastlinskih bolezni in škodljivcev. Z uporabo »Tutokila« si prihranimo vsako drugo škropljenje. V Vojvodini se hmeljarji pridno poslužujejo »Tutokila« in ga hvalijo kot izvrstno sredstvo zoper peronosporo in vse druge hmeljske škodljivce. Čas je, da se tudi naši hmeljarji poprimajo tega preizkušenega sredstva in zavarujejo svoje nasade, dokler še ni prepozno.

Z »Tutokilom« škropimo na sledeči način: Prvič škropimo, ko je hmelj 1 m visok, ako pa smo zapazili sledove peronospore ali drugih škodljivcev, tudi prej. Za prvo škropljenje vzamemo 1 kg »Tutokila« in pol kg sveže gašenega apna na 100 l vode.

Drugič škropimo sredi junija in vzamemo 1 in pol kg »Tutokila« in pol kg sveže gašenega apna na 100 l vode.

Tretjič škropimo tik pred cvetom in vzamemo 2 kg »Tutokila« in 1 kg sveže gašenega apna na 100 l vode. To škropljenje je posebno važno, ker peronospora sama, ako napade cvet, uniči do 80% pridelka.

Vsa škropljenja je treba obaviti zelo vestno in natančno tako, da so poškrpljeni listi in trta. Zato je najbolje škropiti od zgoraj dol. Ako hitro po škropljenju dežuje in dež listje opere, moramo škropljenje ponoviti. V slučaju, da se pojavijo bolezni ali škodljivci v večji meri, moramo seveda škropiti češče. Ako se pojavijo uši v velikem številu, je dobro upotrebiti tudi »Dubisan«, ki se dobi v isti tovarni in se zlasti na Bavarskem upotrebljava z najboljšim uspehom. V splošnem pa »Tutokil« kot obrambno sredstvo popolnoma zadostuje.

Pripomniti je, da »Tutokil« z istotako izbornim uspehom uporabljamo tudi v sadjarstvu in vinogradništvu — proti peronospori in grozdnemu molju.

»Tutokil« je najbolje naročiti naravnost v tovarni Kaštel d. d., Karlovač, ker v tem slučaju dobimo res zanesljivo in prvovrstno blago. Skupna naročila so cenejša in tovarna pri večjih naročilih da tudi precej popusta.

Škropljenje hmelja z »Tutopilom« je istotako potrebno kakor vsa druga dela v hmeljskem nasadu. JAD.

Vinarsko-gospodarski tečaj vinarske zadruga v Ljutomeru se vrši v nedeljo, dne 12. t. m. po istem redu, kot je bil objavljen v prejšnji številki »Gospodarja« za dne 6. jun. Vinogradarji, pridite v obilnem številu!

Vinogradniki! Kolje cepano, žagano, okroglo in vse vrste rezanega lesa dobite najceneje pri tvrdki Franjo Gnilšek, trgovec z vinom v Mariboru, Razlagova ulica 25. Za kolje se da tudi lahko vino.

Čebelarška podružnica v Jarenini priredi dne 12. junija t. l. čebelarji tečaj. Začetek ob 9. uri v zgornji šoli; predaval nam bo g. Joža Okorn, čebelarški potovalni učitelj. Tečaj traja celi dan. K obilni udeležbi se vabijo čebelarji od blizu in daleč; pred vsem pa se vabijo čebelarji začetniki.

Mariborski trg, dne 4. junija 1927. Dne 4. t. m. je bilo na mariborskem trgu 37 slaninarjev, ki so prodajali meso in slanino po običajni ceni 10,50 do 27 Din na drobno in 15 do 17 Din na debelo. Domači mesarji so vztrajali pri svojih dosedanjih cenah, pri klobasarjih so pa še vedno iste cene, kakor so bile pred 2 leti, toda prišla je konkurenca, g. Valjak oddaja namreč v svojem Charles-ton štibclcu in v restavraciji v Čafovi ulici, to je poleg kina »Union«, hrenovko s kruhom in malo pivo za 4 Din. Vsled tega je tudi neka druga restavracija znižala cene hrenovkam od 5 na 4 Din. Perutnina in druge domače živali. Teh je bilo okoli 600 komadov. Cene so bile piščancem, kokošem, gosem, racam in puranom 15 do 20 Din za komad, domačim zajcem 15 do 25, kozličem 50 do 100, jagnjetom 125 do 150 Din komad. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Krompirja je bilo samo 5 vozov, ki se je prodajal po 10 do 11 Din mernik, oziroma po 1,50 do 2 Din kg, solata 8 do 10 Din kg ozir. 1 do 2 Din kupček, kisló zelje 3 do 4, kislá repa 2, čebula 5 do 7, česen 12 do 18, maslo surovo 40 do 44, kuhano 45 do 48, čajno 50 do 60, med 30 do 35 Din kg, glavna solata 1 do 3, ohrovt 1,50 do 2, karfiol 5 do 14 Din komad; mleko 2,50 do 3, smetana 12 do 14 Din liter; oljčno olje 28 do 36, bučno olje 16 do 20 Din liter. — Jajca 1 do 1,25 Din komad. Sadje: Jabolka 5 do 12, suhe slive 10,50 do 12, črešnje 12 do 16 Din kg, jagode 18 do 20 Din liter, cvetlice 1 do 7 Din komad, vcepljene 3 do 8 Din, z lonci vred 15 do 50 Din komad. Lončena in lesena roba 1 do 100 Din komad. Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 1. t. m. je bilo 12 vozov sena, 6 vozov slame, v soboto, 4. t. m. pa 7 vozov sena, 4 otave, 3 stelje, 10 slame na trgu; cene so bile senu 50 do 75 Din, otavi 60 do 70, stelji 22,50 do 27,50, slami 1 do 1,50 Din za snop.

Zanimivosti.

Največji evropski razbojnik pod ključem. Pariški policiji je prišel v pest Antonio Jimenes, španski razbojnik, ki velja za največjega mojstra svoje stroke v Evropi. Kako uspešno je hodil pot do svoje karijere, izpričuje dejstvo, da je bil v Španiji 12krat obsojen na smrt in da je v zadnjih dveh letih oplenil nič manj kot 200 blagajn v predmestjih Pariza. Francoska policija je dolgo zasledovala tega zločinca in ga je naposled prestregla v St. Quenu baš ko je pripravljaval nov roparski napad. Jimenes je imel že natančno izdelan načrt, kdaj pojde na rop. Hotel se je pa pred napadom le še spočiti. Šel je spat. Bogve kaj se mu je sanjalo, ko je nenadoma policija udrla v njegovo stanovanje in ga zajela pol v snu. Stanoval je Jimenes v krasni vili, ki je bila urejena kakor kaka moderna orožarna. Na stenah so visel samokresi, v kleteh so bile zaloge municije, po sobah je ležalo križem svetrovsko orodje, katerega je razbojnik uporabljal pri svojem poslu. Jimenes je bil svoje čase inženjer. Bogve, kaj ga je pripeljalo na pot zločina. Tehniko je pustil in se posvetil študiju tehničnega »križanja« napadalnih sredstev. Prevrtati dobro zavarovano blagajno je stalo njega baš toliko truda, kakor navadnega človeka odpreti škaflo sardin. Uspeval je sijajno. Da-

nositi
Palma
znači
nikdar iskrivljene
pete imeti.

si so mu bili zasledovalci neprestano za petami, jim je vedno srečno ušel. Razbojnik je radi lažjega kritja živel pod psevdonomim El Pistoleso. Bil je tudi poglavar roparske tolpe, katero so tvorili večinoma Španci. Preden je pobegnil v Francijo, je omadeževal svojo dušo na Španskem s krvavimi zločini. Umoril je nadškofa v Saragossi, l. 1920 je izvršil napad na guvernerja v Barceloni. Pri Puertu Ruevu je izvršil napad na vlak, ubil več uradnikov in oropal vse potnike. Njegov zadnji čin na španskih tleh je bil poskus, da z dinamitom požene v zrak banko v Gyonu. Policija je takrat prišla dva Jimenesova tovariša in obsodila El Pistolesa kot kolovodjo na smrt, ker je bilo pri napadu na banko ubitih več oseb. Jimenes je potem za nekaj časa izginil. Po daljši odsotnosti se je pojavil v Parizu, kjer je deloval sistematično. Na teden je izvršil povprečno dva ropa. Nihče ga ni mogel dobiti v pest, a tudi nobena blagajna ni bila varna pred njim. Njegova roparska družba je bila strah in trepet Parižanov. — Podoba je, da je postal Jimenes na koncu žrtev izdaje. Neki član njegove tolpe se je maščeval nad njim za krivico, ki mu jo je poglavar storil. Tako je prišla njegova glava na trg pravice. Razbojnik se bo moral zagovarjati za 100 zločinov, po veliki večini umorov in ropov.

Med desetimi ljudmi je devet samoumorilcev. Tako trdi neki Američan in utemeljuje svojo trditve tako-le: Med desetimi ljudmi je redno devet takih, ki jedo preveč. Polovica, da, celo četrtina tega, kar človek povzije, bi zadostovala za njegovo preživljanje. Ljudje pa se obsojamo že sami na težko delo. Podoba je, da nam ni do ravnotežja, da svezosti in zmerne moči. Požrešni smo in požrešnosti se ne moremo upirati. Zato umremo tako zgodaj! — Med desetimi ljudmi jih devet ne ve, kakšna hrana jim prija. Vse eno jim je, če pijejo strupe ali kaj drugega. Njihovi želodci so reveži. Tako prihaja do motenj v prebavilih. Škodljive jedi se v želodcu razkrajajo in želodec je podoben retorti, v kateri se mešanica prekuhava z eksplozijami. Zopet nastane bolezen, ki skrajša človeško življenje. — Med desetimi ljudmi jih je devet, ki pre malo spijo. Pozno v noč sedijo v zakajenih lokalih, kadijo in se trujejo z alkoholom in drugimi strupi. Prekratek spanec jim ne dovoli, da bi se njihov organizem redno obnavljal. Moči začno zgodaj propadati, prokletstvo samoumora jih izbriše iz knjige življenja med časom. — Med desetimi je devet takih, ki žive nečisto. Z nevednostjo in nobraždanostjo postanejo sužnji razvad, uničijo zlati kapital svojega življenja in zdravja, ter zapadejo po nepotrebnem zgodnji smrti. — Med desetimi jih je devet, ki živijo izven okvira svojega časa. Nenehoma sanjarijo, žive v preteklosti in si očitajo, da je bilo nekoč bolje in boljše. S tem narašča njihova nesreča, ki jih vodi v obup. Tudi ni malo takih, ki žive mesto v sedanjosti v prihodnosti, ki se jim vidi črna. Takih razmišljavcev se poloti melanholija, ki jih zopet požanje prezgodaj. — Med desetimi jih je devet, ki uničujejo svoje življenje s kvartanjem, popivanjem, razburjenjem, mržnjo, zavistjo in z izbruhi neukročenega temperamenta. Tudi jadikovanje in skrb izpodjedata ljudem življenje. — Med desetimi je devet takih, ki preveč delajo. Metoda njihovega dela jih uničuje, ker delajo neekonomično, naglo, nervozno, mrzlično, nestrpno. Ta tempo, ki bi ga lahko imenovali po vzgledu v glasbi prestissimo, položi človeka v rani grob presto. — Med desetimi ljudmi jih devet ne pozna pravil zdravega življenja. Nepoznanje teh pravil uničuje človeški rod v večji meri kot vojna, kuga in lakota. Radi nepoznanja teh pravil jih pogine med desetimi ljudmi devet prezgodaj. Z drugo besedo: devet desetih ljudi na svetu je — samoumorilcev.

Največja ura na svetu. Pred kratkim so instalirali na dunajskem Marktplatzu veliko uro, ki je baje največja svoje vrste na svetu. Njen izdelovalec je profesor Match. Ura je čudovita umetnina. Kadar poteče ura, zaigra mašinerija zgodovinsko delo. Repertoar teh opusov je zelo obširen in seže od križarskih in narodnih pesmi do starih plesov ter odlomkov iz Haydnovega oratorija »Stvarjenje sveta«. Poleg muzike se občinstvu prikažejo zgodovinske osebnosti: Mark Aurel, utemeljitelj Vindobone, Karel Veliki, Rudolf Habsburški, princ Nvgen, Marija Terezija in drugi. Dunajčani si spričo nove ure obetajo nov dotok tujcev, za katere je ta ura pač zanimiva redkost. Seveda pa zamisel te ure ni originalna. Saj je znano, da se nahaja stara ura take vrste v Pragi, ki je zaslovela posebno po tem, da se prikazuje, kadar poteče čas, Jezus in 12 apostolov.